

RIJEČ UREDNIKA

Drage čitateljice i čitatelji, dragi prijatelji i prijateljice EZA-e,

na ovogodišnjem startnom seminaru EZA-e u Kopenhagenu naša je danska članica Krifa predstavila svoj indeks zadovoljstva poslom - Job satisfaction Index. U suradnji s Institutom za istraži-

vanje sreće -The happiness research institute - Krifa već treću godinu zaredom istražuje faktore koji utječu na zadovoljstvo radnim mjestom Danaca. Najvažniji faktor danskim zaposlenicima pitanje je smisla njihova rada. Zadovoljstvo radnim mjestom ili Happiness at work za sindikat Krifa nije samo tek neki indeks, odnosno pokazatelj – riječ je prije svega o misiji i viziji. S tim u vezi u Kopenhagenu se razvila vrlo intenzivna diskusija. Postavilo se pitanje nije li Happiness at work u kontekstu visoke nezaposlenosti u mnogim zemljama, kao i dampinških plaća ili nedostatne radnopravne regulative problem koji je zapravo čisti luksuz? Moj je odgovor: ne! Smatram da je zadovoljstvo na poslu vrlo usko povezano s našom borbom za dostojanstvenim

radom. Pitanje zadovoljstva pitanje je koje određuje stanje naših duša na poslu jer mi na poslu nismo kao osobe svedene samo na dio identiteta vezan uz naše kvalifikacije. I kad radimo mi smo cjelovita bića koja u svoju radnu okolinu unose svoju cijelu osobnost, s jedne strane, a s druge i ta radna okolina utječe i obilježava nas kao osobe. Svaki je čovjek duhovno biće nezavisno od toga da li se sam smatra religioznim. Kao ljudi težimo tome da svojim životima podarimo smisao u našoj potrazi za sretnim i ispunjenim životom u punini.

Naš cijeli EZA-tim svima vam želi blagoslovljen Božić i sretnu i ispunjenu novu 2018.godinu!
Sigrid Schraml
Generalna tajnica

Startni seminar Europskog centra za radnička pitanja (EZA) u Kopenhagenu

Promjene organizacija koje predstavljaju radništvo u okruženju velikih društveno-političkih mijena u Europi bilo je tematsko težište startnog seminara EZA-e koji se održao u Kopenhagenu, Danska od 30. novembra do 1. decembra 2017. u suradnji s Krifa sindikatom (Kristelig Fagbevægelse) i uz finansijsku potporu Europske unije.

Oko stotinu predstavnika radničkih organizacija kršćansko-socijalne orijentacije iz 26 europskih zemalja susrelo se kako bi razgovarali o temi navedenoj u uvodu i o ključnim temama obrazovnih seminara EZA-e za godinu 2018.

Philippe Pochet, generalni direktor ETUI-a, u svom je pozdravnom govoru istakao važnost dobre suradnje između EZA-e i ETUI-a. Tom je prigodom naglasio da je ključno za sve izraditi jasnu i socijalnu sindikalnu strategiju kako bi ponovno došlo do uspostave ravnoteže između socijalnih i ekonomskih faktora. Osvrnuvši se ukratko i na politiku aktualne Europske komisije (Stup socijalnih prava) apelirao je na

sudionike da iskoriste trenutni povoljni vjetar i snažnije se zauzmu za promicanje socijalne dimenzije u Europi

Socijalni dijalog u Europi

Jörg Tagger, vršitelj dužnosti voditelja referade „Socijalni dijalog“ Glavne uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i uključivanje Europske komisije izložio je pregled povijesnog razvoja i struktura socijalnog dijaloga na europskoj razini, opisao njegovo trenutno stanje i razvojne perspektive za sljedećih nekoliko godina. Tagger je istakao angažiranost aktualne Komisije za socijalnu dimenziju Europske unije. Upravo je dokument „New Start for Social Dialogue“ osigurao po prvi puta ulazak socijalnog dijaloga u odluke Vijeća. Pritom je istakao da je aktivna suradnja i angažman socijalnih partnera od izuzetne važnosti za dobro funkcioniranje socijalnog dijaloga.

U diskusiji su predstavnici radničkih organizacija istakli da suradnju socijalnih partnera u praksi ometa Europska komisija i to

su dokazali na konkretnim primjerima. Pritom su naveli problem odluke koja još uvijek nije donešena, a tiče se usklađivanja rada frizerskih obrta. Europska komisija morala bi osobito tijekom pristupnih pregovora s državama zapadnog Balkana vršiti jači pritisak da se postojeći propisi Zakona o radu doista i primjenjuju u praksi. Kad je riječ o zaključenim dogovorima i sporazumima vezanim uz Europski stup socijalnih prava, neki su sudionici takav razvoj ocijenili pozitivno, a drugi su ostali sumnjičavi prema navedenome jer smatraju da stup nije obvezujući dokument, te da ima uglavnom simboličan karakter. Svi smatraju da se stup socijalnih prava mora podržati u realizaciji tako da doista i zaživi u praksi.

Promjene radničkih organizacija s obzirom na atipične oblike rada – zadovoljstvo radnim mjestom i cyber sindikati

Kakvu ulogu danas imaju atipični oblici rada, što je zadovoljstvo radnim mjestom i što su cyber sindikati bile su teme tri pre-

Na podiju stoje (s lijeva na desno): Sigrid Schraml, generalna tajnica EZA-e, Bartho Pronk, predsjednik EZA-e, Søren Fibiger Olesen, predsjednik domaćina Krifa

davanja vezana uz promjene u svijetu rada nakon kojih je uslijedila i rasprava.

Maria Mihaela Darle (Cartel Alfa) u svom je izlaganju o atipičnim oblicima rada ukazala na činjenicu da rad koji se učestalo obavlja bez ugovora ima za posljedicu da predstavnici radnika često nemaju ni sugovornika s druge strane s kojim bi pregovarali i da nije jasno s kim stupiti u socijalni dijalog. Zbog toga je u tom kontekstu ključno da se oblici atipičnog rada učine vidljivim za sve.

Søren Filbert (Krifa) okarakterizirao je razvoj na području zadovoljstva radnim mjestom kao novi zadatak za radničke organizacije. Zbog sve učestalijeg stresa i pojave burn outa na radu važno je da se takvi zdravstveni rizici ne saniraju samo u slučaju kad problem nastupi nego da se pokuša više raditi na području zadovoljstva radnim mjestom. Istakao je također da je vrlo važno djelovati preventivno u cijelom radnom vijeku na poslu i angažirati se za trajno poboljšanje radnih uvjeta.

Cyber sindikati, prema profesoru Viorel Rotilă (FSSR), mogu postati pravi odgovor za digitalne izazove s kojima se susrećemo u svijetu rada, ali oni mogu također utjecati i na način rada radničkih organizacija. Ti sindikati nude dodatne instrumente uz pomoć kojih su sindikati u poziciji da poboljšaju svoje aktivnosti u virtualnom svijetu.

U diskusiji je postalo jasno da se radničke organizacije moraju prilagoditi promjenama nastalim u digitalnoj eri, ali da pritom ne smiju zaboraviti da je i dalje važno njegovati međuljudske odnose. U mreži EZA članica zastupaju se kršćanske i humanističke vrijednosti i nikako ne bi bilo dobro da

se zanemari upravo ta osnova za njihovo djelovanje. Tijekom rasprave postalo je jasno i da je usmjerenost na virtualno u sindikalnom radu jako važna za mlade ljude, a uz to bi se moglo stupiti u kontakt i s novim ciljnim skupinama. Pritom su sudionici diskusije istakli da odluke koje će se s tim u vezi donositi ne trebaju biti isključive („ili-ili“) nego se trebaju usmjeriti na uključivanje novih mogućnosti u vlastite aktivnosti.

U kasnijem tijeku rada ponovno se raspravljalo o temi zadovoljstva radnim mjestom. Kurt Bech, voditelj odjela usluga u sindikatu Krifa predstavio je Danski indeks pokazatelja zadovoljstva radom GAIS u kojem su zaposlenici ocjenjivali poduzeća u kojima rade. Dva su ključna pitanja određivala smjer Bechovih izlaganja: Da li se međusobno isključuju zadovoljstvo radnim mjestom i kolektivni ugovori? Je li dijalog suprotnost štrajku? Bech je u svom izlaganju istakao da su ključne zadaće sindikata: stvaranje dobrih radnih mjesta, boljih životnih uvjeta i veće zadovoljstvo radnim mjestom. Pritom je istakao da je svjestan činjenice da su u mnogim dijelovima Europe borba za minimalne plaće i ostvarenje minimalnih standarda još uvijek prioritet za koji se oni bore.

500 Jahre Luthera

U svom predavanju povodom Lutherove petstote obljetnice na temu socijalne etike profesor Asger Christian Højlund s Luteranskog fakulteta za teologiju iz Aarhusa, Danska, naveo je da su sindikati važan dio mreže potrebne Bogu kako bi se osiguralo preživljavanje njegovih stvorenja. On smatra da je sindikalna aktivnost, koju obilježava rad i briga za druge, a ne samo borba za vlastita prava i život, te sin-

dikalna nastojanja da se stvore bolji životni uvjeti za sve, izraz Božje skrbi i želje da se siromašni zaštite od izrabljivanja.

Obrazovni program EZA-e za 2018.godinu

Važna karakteristika obrazovnog programa EZA-e za 2018.godinu je, istakao je Matthias Homey, znanstveni suradnik EZA-e, daljnje intenziviranje tematskog umrežavanja obrazovnih aktivnosti. Važan stup takvih aktivnosti tvori i ciklus seminara vezan uz strategije europskih institucija u okviru kojeg je za projekte vezane uz temu „izgradnja kapaciteta“ osigurana i znanstveno-istraživačka podrška. Za narednu godinu planirane su i projektne koordinacije uz teme „Novi radni odnosi: digitalizacija i sindikalne strategije“, „Kvaliteta rada“, „Europski stup socijalnih prava“ i „Živjeti i raditi u digitaliziranom svijetu“.

Luc Cortebeek, predsjednik upravnog vijeća Međunarodne organizacije rada (IAO), gost govornik ovogodišnje generalne skupštine EZA-e u Kopenhagenu, Danska, izlagao je o izazovima i perspektivama rada IAO-a

Agora – burza za umrežavanje EZA-e

Ovogodišnja Agora imala je cilj članicama ponuditi bolji pregled i uvid po pitanju rada pojedinih organizacija po temama. Na taj način smatramo da će biti lakše doći do uspostave mogućih partnerstava.

U svojoj zaključnoj riječi predsjednik EZA-e Bartho Pronk zahvalio je svima koji su se angažirali u radu startnog seminara. Tom je prilikom još jednom upozorio na izazove digitalne ekonomije u svijetu rada, a gig-ekonomiju okarakterizirao je slijepom ulicom. **Victoria Znined**

Imamo stup socijalnih prava!

Dan prije nego što je imenovana „njegova“ komisija, predsjednik Europske komisije Jean-Claude Juncker vrlo se jasno založio za socijalniju Europu, za socijalni AAA-rejting Europske unije i za novi početak na području socijalnog dijaloga. Od tog su dana prošle tri godine njegova mandata i možemo utvrditi da su pitanja socijalnih politika ponovno našle put do dnevnih redova sastanaka u Europskoj uniji. A sad europske institucije, države članice, socijalni partneri i civilno društvo trebaju svojim radom osi-

se putem live streama na Facebooku, a studenti Sveučilišta Göteborg također su smjeli prisustvovati sjednicama i postavljati pitanja svim akterima

„Europski stup socijalnih prava“ potpisali su na posebnoj svečanosti predsjednik Europske komisije Jean-Claude Juncker, predsjednik Europskog parlamenta Antonio Tajani, a u ime Vijeća Europske unije premijer Estonije Juri Ratas. Neki su postavili pitanje da li potpisivanje nekolicine neobvezujućih načela zaslužuje tako

Mnogi sudionici sastanka na vrhu u Göteborgu priželjkivali su zakonski obvezujuću regulativu socijalnih prava pa taj skup smatraju zbog toga „tek početkom procesa“. Ipak valja naglasiti da stup socijalnih prava definira standarde koji su vrlo delikatni za pojedine zemlje i postavlja smjer europske socijalne politike koji nije u skladu s predodžbama nekih članica Vijeća koje ne žele da se pitanja socijalne politike prenesu s njihove nacionalne razine na razinu odlučivanja Europske unije.

Zajedno s prijedlogom za interinstitucijsku proklamaciju, Europska je komisija već donijela prve prijedloge zakonskih mjera za provedbu stupa socijalnih prava. U slučaju da se socijalni partneri ne uspiju dogovoriti o prerađenoj Direktivi o pisanjoj izjavi (to je jedna od predloženih zakonskih mjera), tada će sama Europska komisija iznijeti svoj prijedlog 20. decembra 2017. Sadržaj tog prijedloga tiče se promjena radnog tržišta koje su posljedice digitalizacije.

Krajem novembra Europska je komisija objavila jesenji paket Europskog semestra u kojem su nabrojani dogovoreni ekonomski i socijalni prioriteti Europske unije za sljedećih nekoliko godina. Ovogodišnja objava prioriteta bila je i prvi probni test za stup socijalnih prava. U Zajedničkom izvještaju o zapošljavanju, koji je dio jesenjeg paketa, korišten je tzv. socijalni Scoreboard kojeg se uvelo kroz stup. Riječ je o pokazatelju napretka koji uz pomoć cijelog niza parametara vrednuje ostvarenja na području socijalnih prava i zapošljavanja u državama članicama Europske unije, a koji su usklađeni s tri poglavlja stupa: jednakost šansi i pristup tržištu rada, dinamična tržišta rada/ pravedni radni uvjeti, javna podrška/socijalna zaštita i socijalna inkluzija. *Esmeralda Van den Bosch* ■

Nakon dvogodišnje faze konzultacija i pregovora tri su predsjednika europskih institucija potpisala 17. novembra 2017. u Göteborgu, Švedska, interinstitucijsku proklamaciju za uspostavu Europskog stupa socijalnih prava

Copyright: Sören Andersson, Regieringsbüros Schweden

gurati da Europski stup socijalnih prava ne ostane samo mrtvo slovo na papiru, nego da se i ostvari i da ga dožive građani i građanke Europske unije.

Ponekad je dobro napraviti predstavu

Na socijalnom sastanku na vrhu u Göteborgu, prvom te vrste nakon 20 godina, raspravljali su predstavnici i predstavnice sindikata, udruga poslodavaca i nevladinih organizacija s predsjednicima država i vlada zemalja članica i s povjerenicima Europske unije na tri radne sjednice o tome kako u budućnosti poticati nastanak pravednih radnih mjesta i ekonomski rasti. Švedska vlada je vrlo zaslužna da se tijekom organizacije sastanka na vrhu omogućilo da političke diskusije vezane uz tu temu budu dostupne široj javnosti. Spomenute tri radne sjednice prenosile su

veliku predstavu, ali u vrijeme rastućeg populizma i nacionalizma te snaženja euro-skeptičnih stranaka, težnja za Europom većih socijalnih prava jedino je tako mogla doći do nacionalnih medija i time i veće publike, a to nikako ne smijemo potcijeniti..

Provedba

Nakon sastanka na vrhu izjavila je Marianne Thyssen, povjerenica za zapošljavanje, socijalna pitanja i integraciju, da će Europska komisija stup integrirati u Europski semestar. „Uz navedeno koristit ćemo naša sredstva kako bismo se u sljedećem višegodišnjem financijskom planu (sedmogodišnji budžet Europske unije) izborili za više sredstava koje ćemo upotrijebiti za pomoć državama članicama pri nužnim reformama“, izjavila je.

6. konferencija EZA–platforme za mlade zaposlenike na Cipru

Od 28. do 30. septembra 2017. održavala se u Platresu na Cipru u suradnji s KIKEA-DEOK (Ciparski institut za obrazovanje, strukovnu izobrazbu i zapošljavanje (KIKEA) - DEOK) 6. konferencija EZA–platforme za mlade zaposlenike (Platform for Young Workers, PYW) na temu „Prekarno zapošljavanje mladih – izazovi i moguća rješenja kroz jače uključivanje mladih u socijalni dijalog“. Na konferenciji je sudjelovalo 40 predstavnika iz 18 europskih zemalja, a svi su intenzivno raspravljali o situaciji onih mladih koji su se našli u prekarnim radnim odnosima te o njihovom zadovoljstvu i nezadovoljstvu na poslu.

Katrin Stancheva (PODKREPA, Bugarska) predstavila je rezultate upitnika koji je poslan sudionicima konferencije nekoliko mjeseci prije održavanja konferencije, a s ciljem prikupljanja detaljnijih informacija o situaciji mladih vezano za njihova iskustva na tržištu rada. Kao najvažniji problem mladih ljudi u Europskoj uniji kod svih je u upitnicima posebno istaknut problem vrlo niskih plaća koje dobivaju za svoj rad. Njih 58% još nije u traženju posla koristilo javno-pravne institucije za posredovanje radnih mjesta, a 39% ispitanika još nikada nije čulo ništa o „garanciji za mlade“ i mogućnostima koje ona nudi.

Sudionici konferencije „Prekarno zapošljavanje mladih“ započeli su s radom tako što su se i sami podvrgli eksperimentu. Svi su zamoljeni da napuste prostoriju i na obližnjem nogometnom igralištu stanu u vrstu. Koordinatorica grupe Neza Repansek postavljala je zatim sudionicima pitanja koja su se odnosila na prijelaz nakon završenog školovanja u svijet rada. Jedno od pitanja bilo je i koliko ih je produžilo studij kako bi odgodili početak ulaska na tržište rada. Sudionici koji bi dali potvrđan odgovor stupili bi za korak naprijed. Nakon što je postavljena cijela lista pitanja, bilo je zanimljivo vidjeti da su se sudionici temeljem svojih odgovora raspršili po cijelom igralištu. Najveći broj sudionika pokazao je da ih je većina prošla kroz velik broj izazova tipičnih za prijelaz od školovanja do prvog radnog mjesta.

Ovakva iskustva mladih zaposlenika u cijeloj Europi potvrđena su i tijekom panelne diskusije na tu temu kada su pred-

stavnici Španjolske i Bugarske iznosili spoznaje koje su prikupili tijekom svojih proučavanja teme „Mladi i svijet rada“ u svojim organizacijama.

Cristian Baldea (IFES) iznio je niz praktičnih primjera kako da se radničke organizacije više zauzmu za probleme mladih ljudi. Na primjeru projekata koje je u tu svrhu pokrenuo IFES u Rumunjskoj, pokazao je moguće načine i putove uz pomoć kojih se mladim ljudima može olakšati pristup tržištu rada. Katrin Stancheva informirala je sudionike o primjerima dobre prakse koje provodi odjel za mlade njezina sindikata Podkrepa u Bugarskoj. Jedna od poznatijih inicijativa tog sindikata nosi naziv „Prelazak na tržište rada“ i obuhvaća niz korisnih mjera.

Rezultat daljnje vježbe koja se sastojala od simulacije tripartitnog dijaloga, a na kojoj su mladi ljudi sa zadovoljstvom sudjelovali, pokazala je da su mladi iz grupe koja je predstavljala „predstavnik zaposlenih“ težište postavili na bolju uskladivost poslovnog i privatnog života te na važnost provođenja propisa koji reguliraju radno vrijeme, a donosi ih poslodavac. Također su istakli da zbog velikih pritisaka na poslu postoji opasnost da „se izgori“, tj. da dođe do fenomena „burn out-a“.

Tema o kojoj se također raspravljalo tijekom konferencije bila je posvećena „zadovoljstvu radnim mjestom“, a obrađena je na pomalo neobičan način kroz „igre orijentirane na zadovoljstvo“. Cilj igre bio je da sudionici tako iskuse zadovoljstvo suradnje u timu. Kroz igru je postalo jasno da se suradnjom može postići znatno više nego radom u kojem jedni druge doživljavamo samo kao konkurenciju. Benjamin Damsgaard obogatio je iskustva sudionika i svojim izlaganjem u kojem je predstavio index zadovoljstva na radu, a koji je izradio njegov sindikat Krifa iz Danske. Model indeksa zadovoljstva predstavio je tako što je naveo razne faktore koji utječu na zadovoljstvo radnim mjestom, a jedan od njih je dobar odnos sa kolegama na poslu kao i osjećaj uspješnosti na poslu. Uz pomoć interaktivnog upitnika sudionici konferencije sami su mogli izmjeriti vlastito zadovoljstvo poslom. Rezultati su pokazali da se gotovo 70% mladih osjeća na poslu sretno, 75% njih radi više od 35 sati tjedno,

a 80% mladih zaposlenih radi i prekovremeno. Od onih koji rade prekovremeno, njih 75% ne dobiva nikakvu naknadu za svoj prekovremeni rad. Mladi ljudi koji su bili obuhvaćeni ispitivanjem istaknuli su da im je vrlo važna dobra suradnja s kolegama na poslu. Naveli su također da se osjećaju ispunjeno na poslu kad im uspije određene radne zadatke privesti kraju, kad dobivaju plaću za svoj rad i kad imaju osjećaj da na poslu mogu pokazati sve što znaju i umiju.

Iako se situacija po pitanju položaja mladih ljudi vrlo razlikuje u raznim državama Europske unije, sudionici su bili sretni zbog prilike da međusobno razmjene mišljenja. Istakli su također da su ih diskusije osnažile u njihovim nastojanjima. Naredna konferencija mladih zaposlenika održat će se u septembru 2017. godine u suradnji s Podkrepa u Bugarskoj.

Esmeralda Van den Bosch ■

IMPRESSUM

Izdavač

EZA

Europski centar za radnička pitanja

Johannes-Albers-Allee 2

53639 Königswinter

Tel. +49 - 22 23 - 29 98 - 0

Fax +49 - 22 23 - 29 98 - 22

E-mail adresa: eza@eza.org

www.eza.org

Redakcija

Sigrid Schraml (odg.), Matthias

Homey, Norbert Klein, Victoria

Znined, Esmeralda Van den Bosch

Dizajn i tisak

HellaDesign, Emmendingen

E-mail adresa: helladesign@web.de

Fotografije

EZA, Sören Andersson

Izlazi

4 puta godišnje

*Publikaciju financijski
podupire Europska unija*